

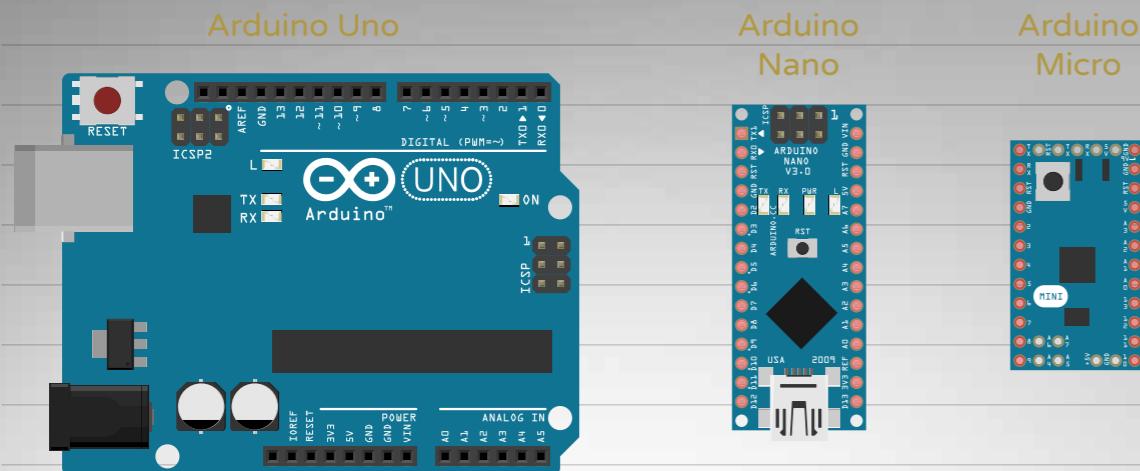

Obradorio de construcción de prototipos con Arduino

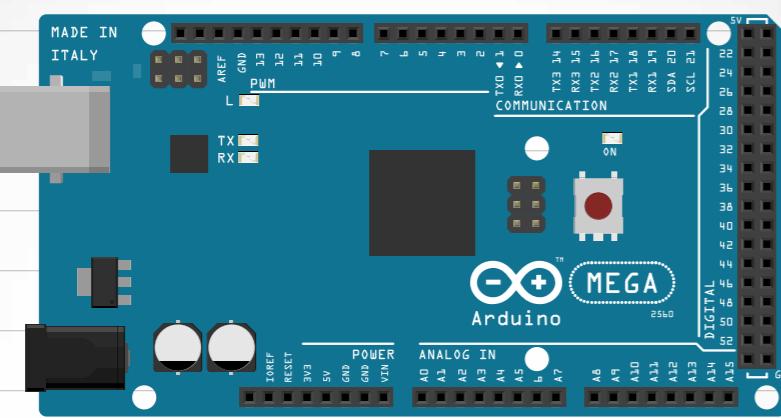

Arduino

Arduino é unha plataforma de electrónica aberta para a creación de prototipos basada en [software e hardware libres](#).

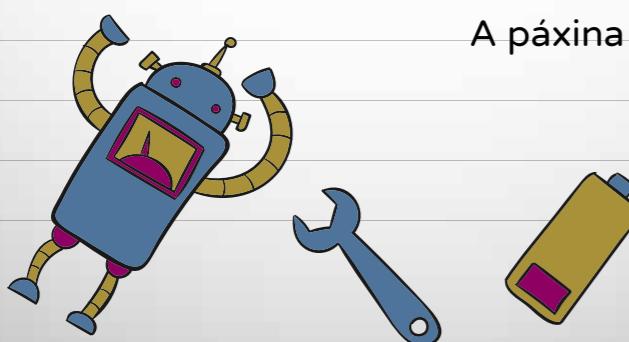
Arduino Mega

fritzing

Con Arduino podemos tomar información da contorna conectando sensores a través dos seus pinos de entrada e actuar controlando luces, motores e outros actuadores.

A páxina oficial é www.arduino.cc

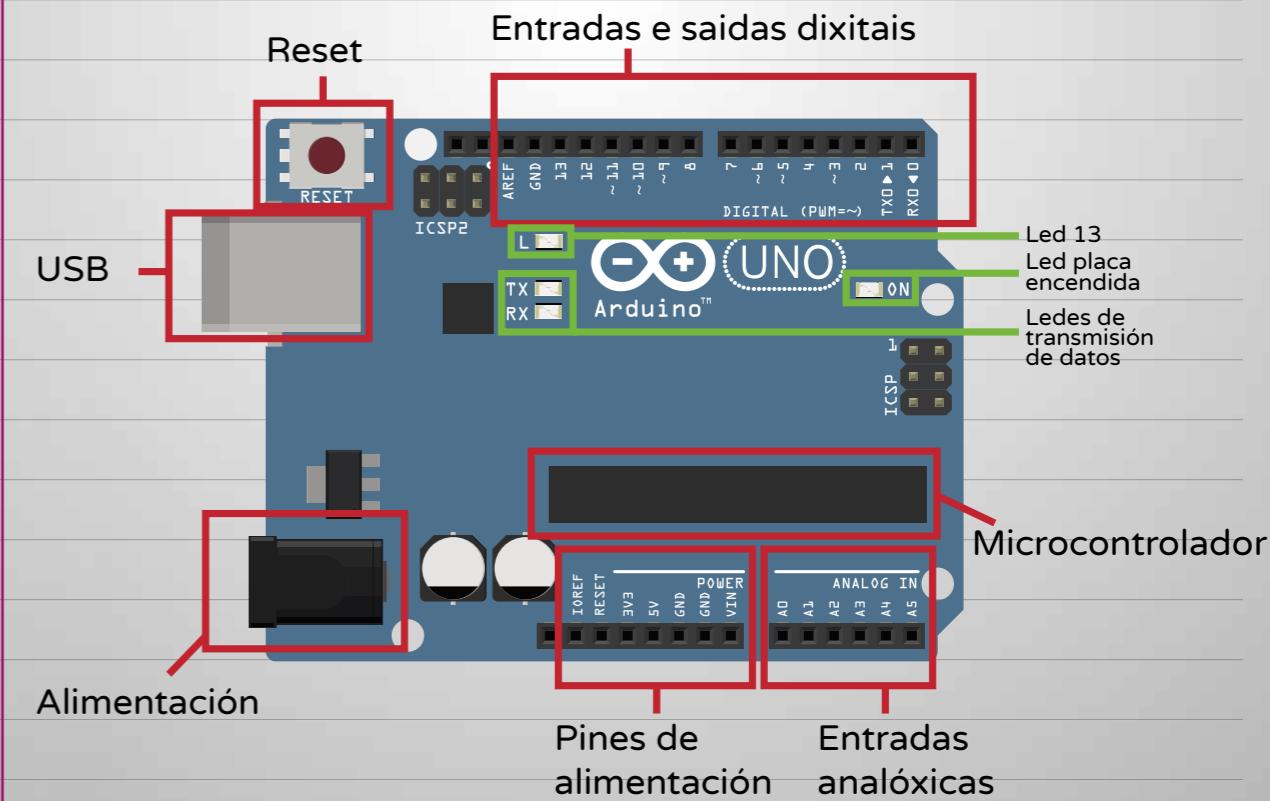

Descripción da placa Arduino Uno

Arduino Uno é unha placa electrónica baseada no microcontrolador ATmega328.

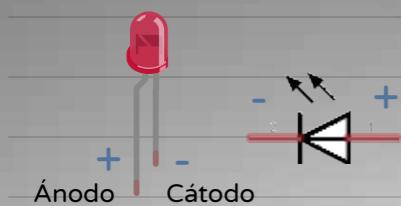
Conta con 14 entradas/saídas dixitais, das cales 6 pódense utilizar como saídas PWM ~ (Modulación por ancho de pulsos) e outras 6 son entradas analóxicas. Ademais, inclúe un resonador cerámico de 16 MHz, un conector USB, un conector de alimentación, unha cabeceira ICSP e un botón de reseteado.

A placa inclúe todo o necesario para que o microcontrolador faga o seu traballo, basta conectarla a un computador cun cable USB ou á corrente eléctrica a través dun transformador.

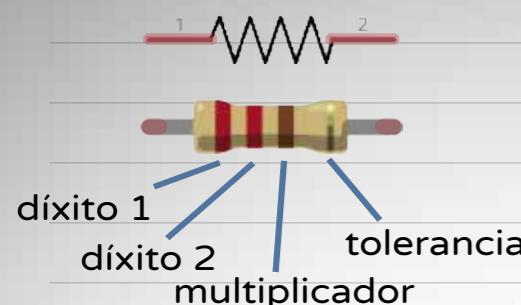

Materiais

Led

Resistencia

Pulsador

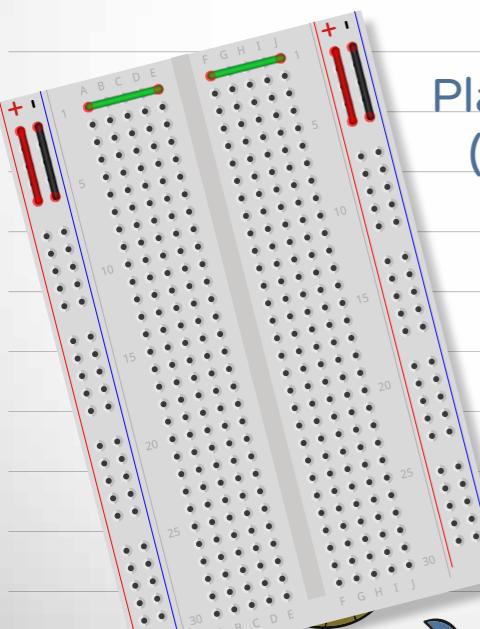

	1º Díxito	2º Díxito	Multiplicador	Tolerancia
Negro	0	0	$\times 10^0$	
Marrón	1	1	$\times 10^1$	$\pm 1\%$
Vermello	2	2	$\times 10^2$	$\pm 2\%$
Laranxa	3	3	$\times 10^3$	
Amarelo	4	4	$\times 10^4$	
Verde	5	5	$\times 10^5$	$\pm 0,5\%$
Azul	6	6	$\times 10^6$	$\pm 0,25\%$
Violeta	7	7	$\times 10^7$	$\pm 0,1\%$
Gris	8	8	$\times 10^8$	$\pm 0,05\%$
Branco	9	9	$\times 10^9$	
Dourado			$\times 0,1$	$\pm 5\%$
Prateado			$\times 0,01$	$\pm 10\%$

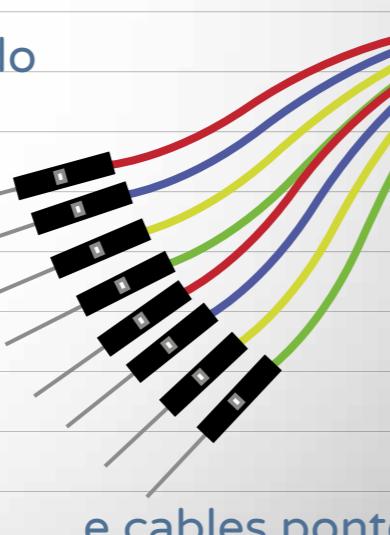
Fotoresistencia LDR

Potenciómetro

Placa prototipado
(protoboard)

Contorna Arduino

A contorna de programación Arduino recibe o nome de IDE de Arduino, correspondente ás siglas de Integrated Development Environment ou contorna de desenvolvemento integrado.

Os ficheiros que manexan coa contorna de Arduino denomináñanse sketch e por defecto son renomeados do seguinte modo: **sketch+fecha+letra**. O ficheiro que contén o código do programa ten a extensión ***.ino**.

Subir Abrir
Verificar Novo Gardar Monitor serie

```
1-Blink Arduino 1.8.5
1-Blink
// Declaración de variables
int led = 11; // Led conectado no pin 11
// Configuración
void setup() {
  pinMode(led, OUTPUT); // Configuramos o pin como saída
}
// Programa
void loop() {
  // O programa se executa repetidamente
  digitalWrite(led, HIGH); // Envía 5V ao pin do led (12) (enciende)
  delay(500); // espera 500ms = 0,5s
  digitalWrite(led, LOW); // Envía 0V (apaga)
  delay(100); // espera 100ms = 0,1s
}

Impreso:
Pantalla de comunicación
Arduino/Centos Uno en /dev/cu.wchusbserial140
```

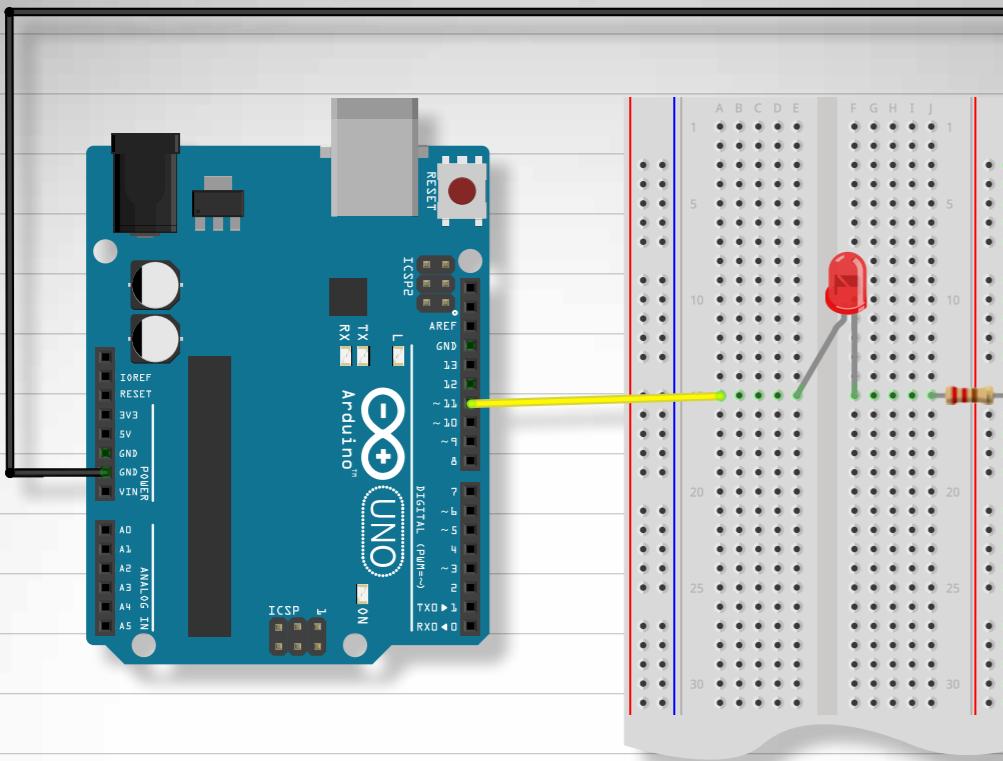

Exercicio 1.- Blink

- Configurar Arduino
- Facer parpadear un LED e variar a frecuencia de parpadeo

Montaxe

Led no pin 11 cunha resistencia de protección de 220Ω.

Código

```
1-Blink Arduino 1.8.5
1-Blink
// Declaración de variables
int led = 11; // Led conectado no pin 11
// Configuración
void setup() {
  pinMode(led, OUTPUT); // Configuramos o pin como saída
}
// Programa
void loop() { // O programa se executa repetidamente
  digitalWrite(led, HIGH); // Envia 5V ao pin do led (12) (enciende)
  delay(500); // espera 500ms = 0,5s
  digitalWrite(led, LOW); // Envia 0V (apaga)
  delay(100); // espera 100ms = 0,1s
}

Impreso.

21
Arduino/Centruino Uno en /dev/cu.wchusbserialJ440
```

E agora ti.....

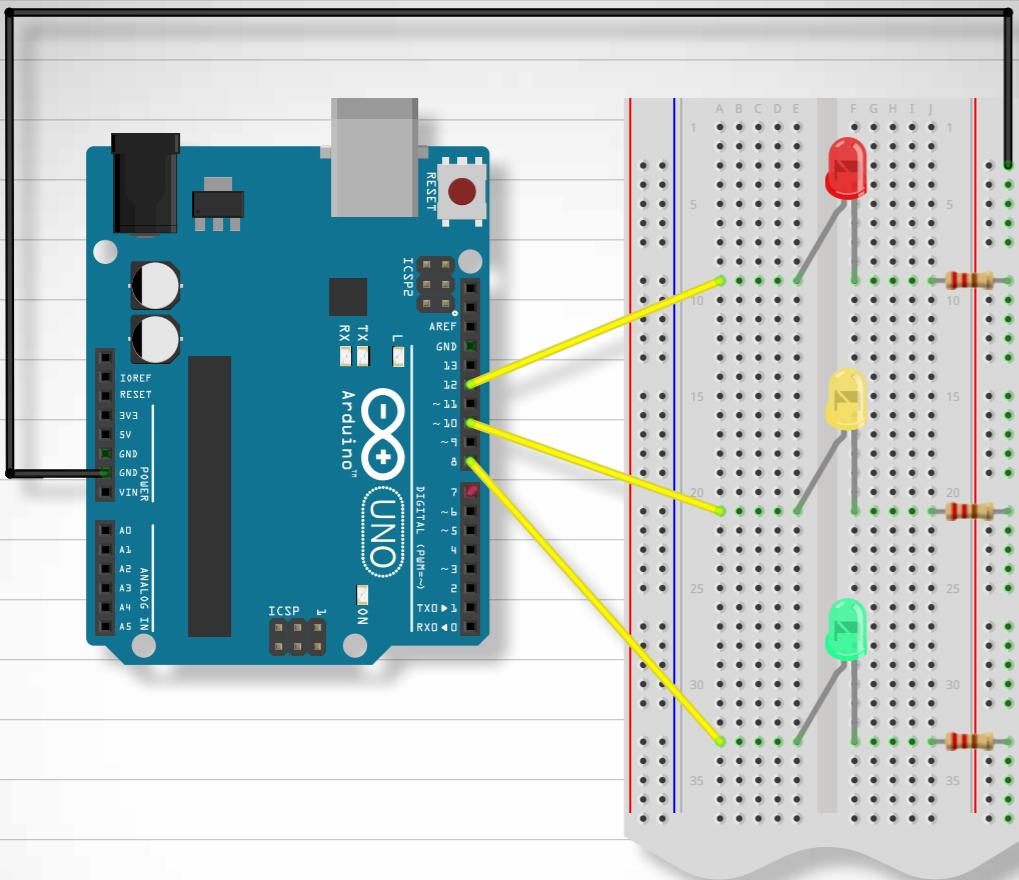
1. Proba a cambiar o tempo de parpadeo
2. Poderías facer que o LED parpadeara unha soa vez?
3. Usa variables para definir o tempo de parpadeo

Exercicio 2.- Semáforo

Simular un semáforo de coches (vermello, amarelo e verde) que funcione de forma cíclica.

Montaxe

Debemos conectar 3 leds coas súas resistencias de protección aos pines 12, 10 e 8.

Código

```

2-Semáforo
// declaración de variables tipo constante entero

const int ledR = 12;           // led vermello conectado no pin 12
const int ledA = 10;            // led amarelo conectado no pin 10
const int ledV = 8;             // led verde conectado no pin 8

// a función setup se executa unha soa vez

void setup() {
    // inicializa os pines dos leds como saídas dixitais
    pinMode(ledR, OUTPUT);
    pinMode(ledA, OUTPUT);
    pinMode(ledV, OUTPUT);
}

// a función loop se executa repetidamente de forma infinita

void loop() {
    // estado semáforo vermello
    digitalWrite(ledR, HIGH);      // envia 5V ao pin do led vermello
    digitalWrite(ledA, LOW);        // envia 0V no pin do led amarelo
    digitalWrite(ledV, LOW);        // envia 0V no pin do led verde
    delay(10000);                 // espera dez segundos

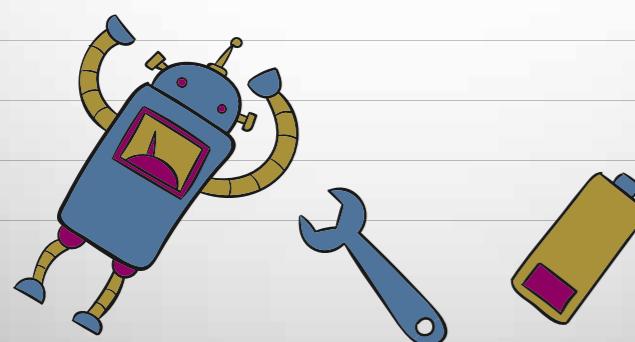
    // estado semáforo amarelo

    // estado semáforo verde
}

```

E agora ti.....

1. Completa o código co semáforo en amarelo e verde
2. Engade un semáforo de peóns (leds vermello e verde) sincronizado co de coches

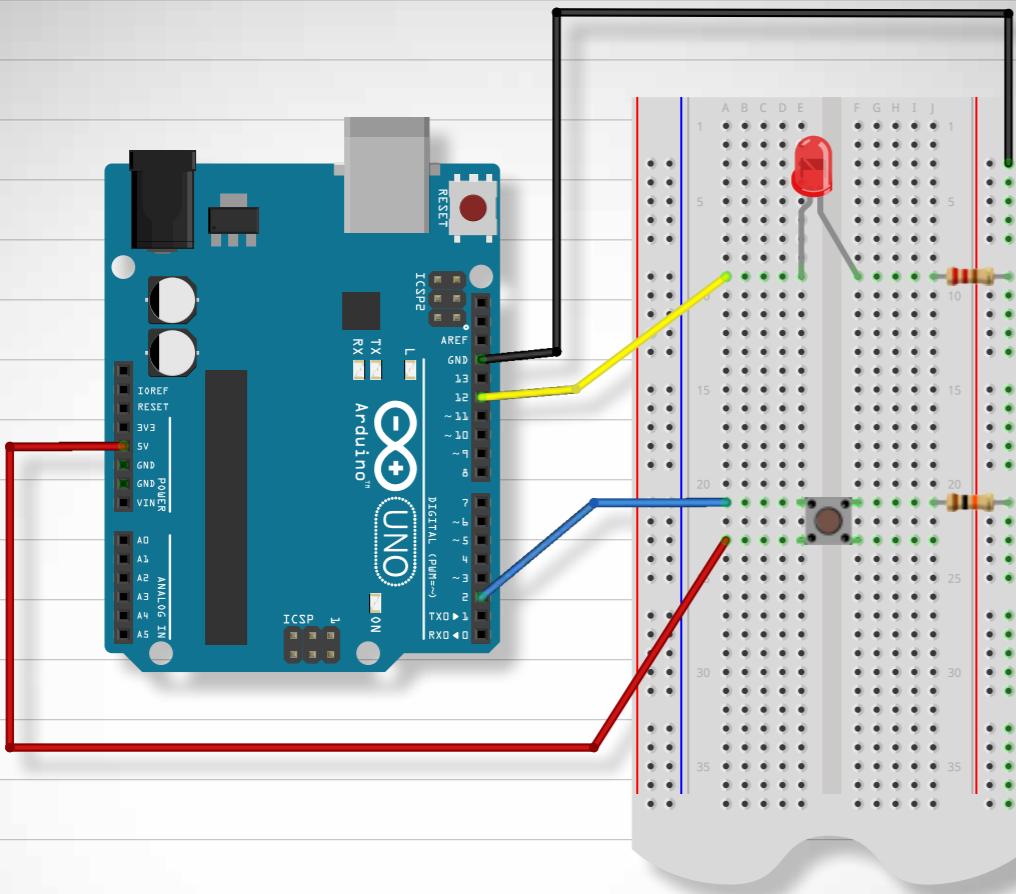

Exercicio 3.- Pulsador e Led

Controlar o aceso e apagado dun LED cun pulsador, de forma que se acenda ou se apague cando presionamos o botón.

Montaxe

Debemos conectar un pulsador ao pin 2 cunha resistencia de 10 kΩ como aparece no esquema.

Código

```

3-Pulsador Arduino 1.8.5
3-Pulsador
/*
 * Pulsador controlando o encendido e apagado dun led
 */

// declaración de variables
const int led = 12; // Pin 12 asignado a un led
const int pulsador = 2; // Pin 2 asignado a un pulsador

int estado = 0; // variable coa que leeremos o estado do pulsador

// configuración

void setup() {
    pinMode(led, OUTPUT); // configuramos o led como salida
}

// a función loop se ejecuta repetidamente de forma infinita

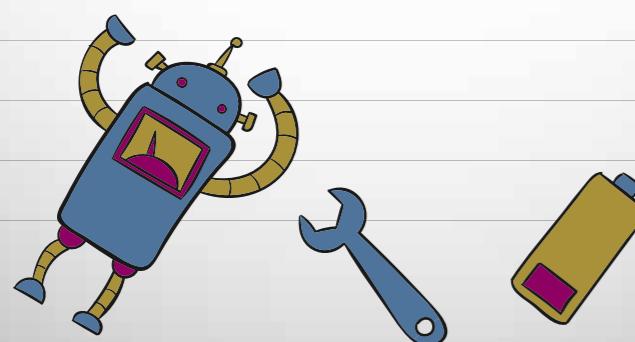
void loop() {
    estado = digitalRead(pulsador); // Lemos o estado do pulsador (0 o 1) e o asignamos a variable "estado"

    if (estado == 1) { // se o pulsador está activo (estado = 1)
        digitalWrite(led, HIGH); // o led se encende
    }else{ // se non
        digitalWrite(led, LOW); // o led se apaga
    }
}

```

E agora ti.....

1. Engade outro LED e fai que se acenden de maneira alternativa ao presionar e soltar o pulsador
2. Fai que cada vez que presionamos o pulsador o led acéndase e apáguese dúas veces.
3. Pulsador con memoria; se inicialmente o led estaba acendido, apagase, e se estaba apagado acéndese.

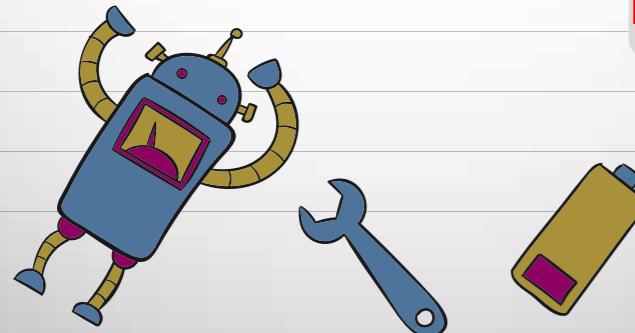
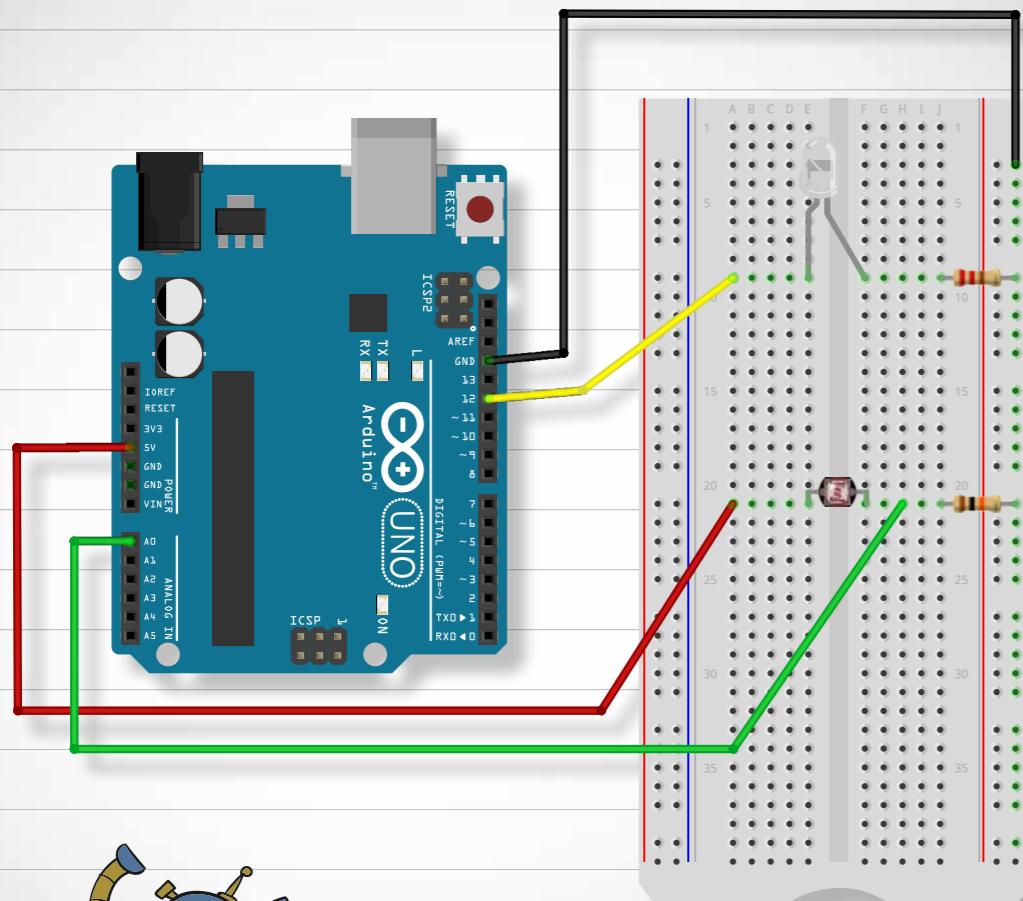
Exercicio 4.- Interruptor de luz

Acender un LED en función da intensidade luminosa que recibe o sensor de luz. En escuridade o LED está aceso e con alta iluminación apagado.

Primeiro debemos ler que valores dános o sensor segundo as diferentes condicións de luz.

Montaxe

Conectar unha LDR ao pin analóxico A0 cunha resistencia de 10 kΩ tal e como aparece no esquema.

Código

```

4-LDR Arduino 1.8.5
4-LDR
// declaración de variables constantes para os pines
const int ldrPin = A0; // establece o pin da LDR
const int ledPin = 12; // establece o pin do led
int ldrValue = 0; // variable para almacenar o valor do sensor
// configuración
void setup() {
pinMode(ledPin, OUTPUT); // configuramos o led como salida
}
void loop() {
ldrValue = analogRead(ldrPin); // Le o valor do sensor
if (ldrValue <200) { // se o valor é menor acende os leds
digitalWrite(ledPin, HIGH);
} else{ // se non os apaga
digitalWrite(ledPin, LOW);
}
}
Guardado.
Arduino/Genuino Uno en /dev/cu.wchusbserial1440
25

```

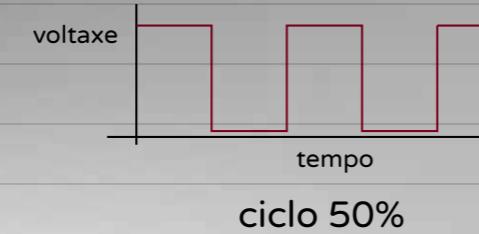
E agora ti.....

1. Engade dous leds máis, de forma que crees unha escala luminosa, con moita luz poden estar todos apagados e a medida que diminúe a intensidade luminosa vanse acendendo máis leds.
2. Na proposta anterior, fai que os leds parpadeen cando a intensidade luminosa é moi baixa.

Exercicio 5.- Sinais PWM

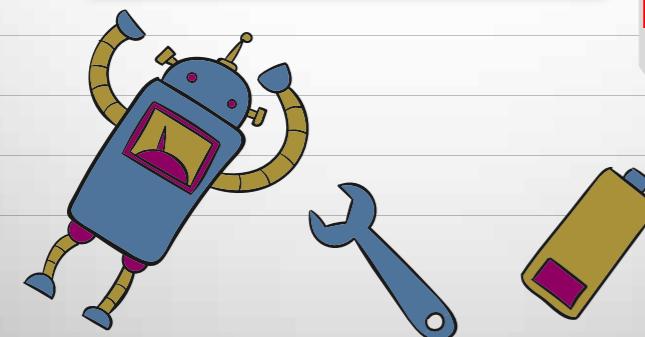
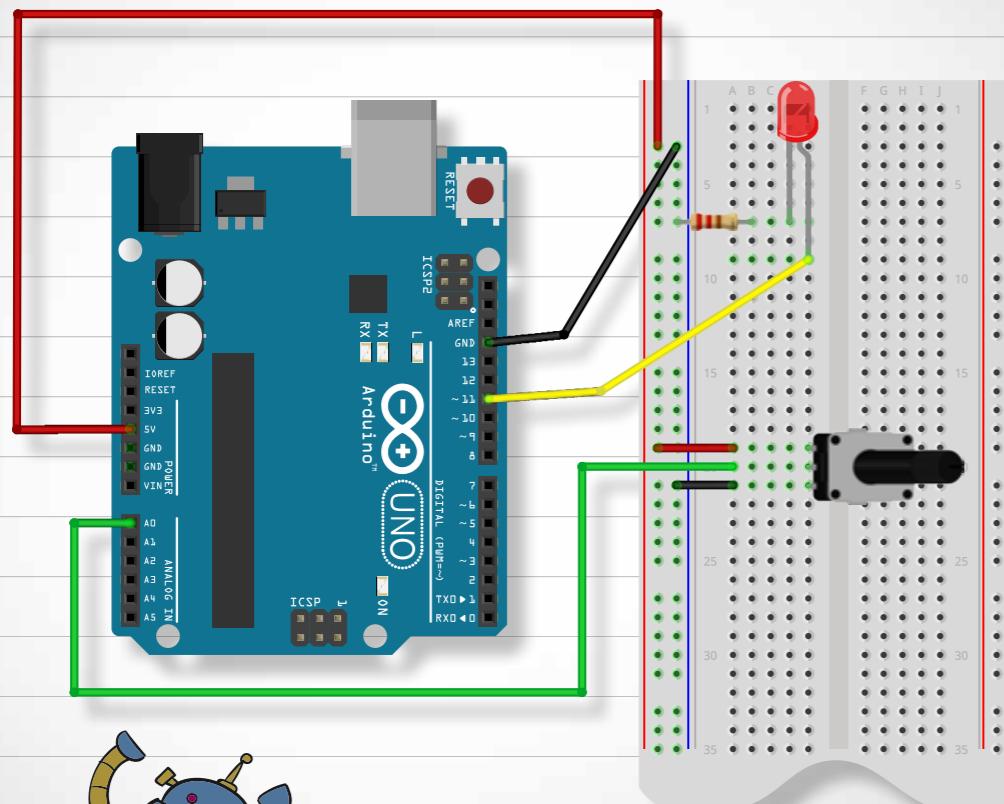
Imos controlar a luminosidade dun LED enviando unha sinal PWM que varía segundo a lectura analólica dun potenciómetro.

Montaxe

Debemos conectar un potenciómetro a unha entrada analólica e realizar a lectura segundo a posición do cursor. Os valores lidos irán desde 0 a 1023.

Conectaremos un LED coa súa resistencia de protección a unha saída dixital PWM (~). Enviarémoslle un valor entre 0 e 255, obtendo diferentes niveis de brillo.

Código

```

// Declaración de variables
int pot = 0; // Variable que le o valor do potenciómetro
int brillo = 0; // Variable que enviamos a un pin pwm
int led = 11; // Establece o pin do led

// configuración

void setup() {
  Serial.begin(9600); // Inicia a comunicación serie
  pinMode(led, OUTPUT); // Configuramos o led como salida
}

void loop() {
  pot = analogRead(A0); // Le o valor da entrada analólica (entre 0 e 1023)
  brillo = map(pot,0,1023,0,255); // Calculamos o valor correspondente pwm (entre 0 e 255)

  /* map() Transforma un valor comprendido entre un máximo y un mínimo noutro valor comprendido entre outro máximo e outro mínimo */
  digitalWrite(led,brillo); // Enviamos o valor de brillo ó led,
                           // enviando unha sinal de saída PWM (entre 0 e 255)

  Serial.print(pot); // Mostramos os valores na consola
  Serial.print ("---->");
  Serial.println(brillo);
  delay(200);
}

```

Guardado.

El Sketch usa 2674 bytes (8%) del espacio de almacenamiento de programa. El máximo es 32256 bytes.
Las variables Globales usan 198 bytes (9%) de la memoria dinámica, dejando 1850 bytes para las variables locales.

E agora ti.....

1. Simula mediante un LED o efecto de lume. Podes xerar un brillo aleatorio e un tempo de espera aleatorio para un LED. Podes utilizar o operador **random**, tanto para o brillo como para o tempo. **brillo = random(20,255);**

2. Fai un programa no que un LED parpadee a diferente frecuencia en función da posición do potenciómetro. Por exemplo, para un valor 0 no potenciómetro o parpadeo realiza con 100 ms de intervalo e para un valor de 1023 do potenciómetro o intervalo é de 1000 ms. Utiliza a función **map** para transformar o intervalo analóxico no intervalo de tempo.

Exercicio 6.- Bucles

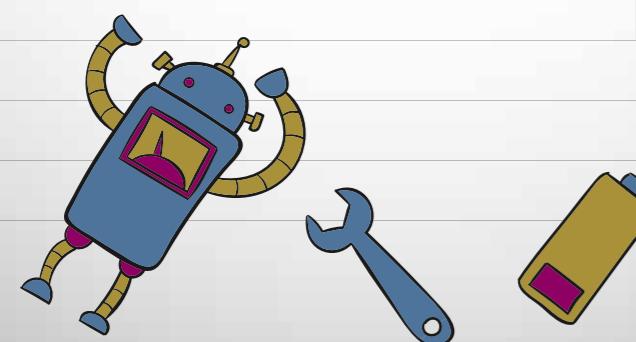
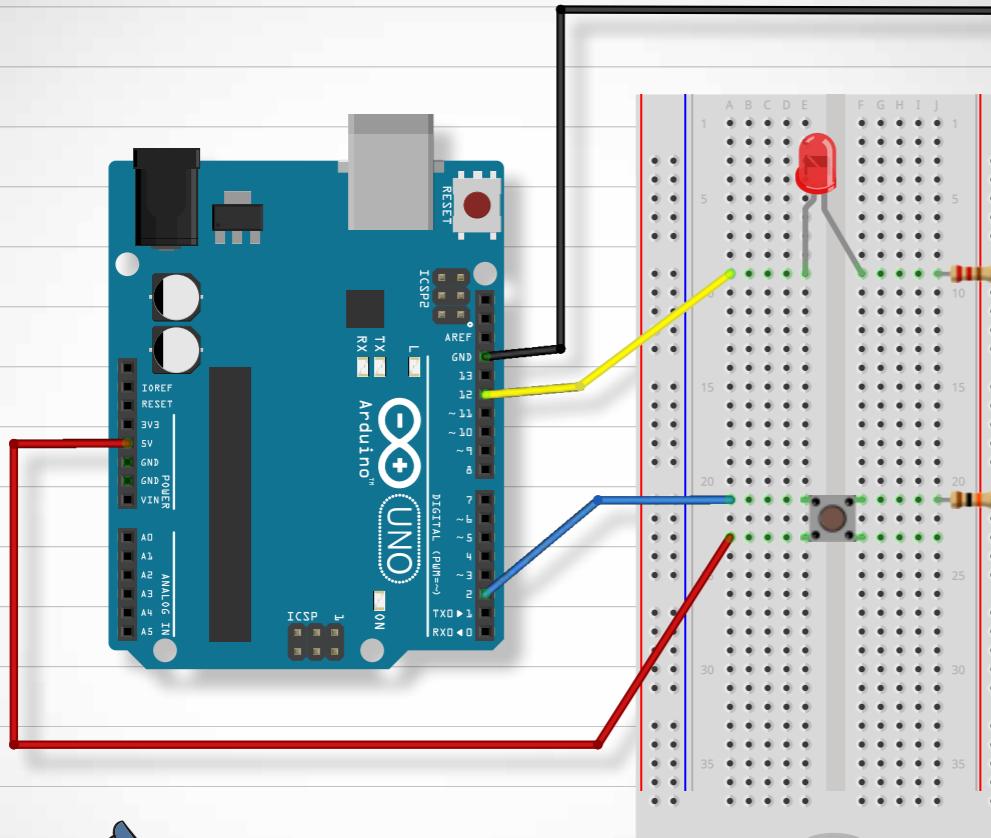
Neste exemplo faremos que unhas instrucións repítanse un número determinado de veces.

Por exemplo, faremos que un LED acéndase e apague varias veces, esperamos un tempo e repetimos o proceso.

Montaxe

Necesitamos un LED e un pulsador coas súas resistencias de protección. Para este caso utilizamos a función:

```
for (inicio,condición, modificador){ proceso }
```


Código

```

// declaración de variables
int led = 12; // establece o pin do led
int tempo1 = 200; // tempo entre acendido e apagado
int tempo2 = 2000; // tempo entre secuencias

void setup() {
    pinMode(led, OUTPUT); // configuramos o led como salida
}

void loop() {
    for (int n=0;n<5;n++){ // repite 5 veces (dende 0 ata 4) o seguinte:
        digitalWrite(led, HIGH);
        delay(tempo1);
        digitalWrite(led, LOW);
        delay(tempo1);
    }
    delay(tempo2); // Espera o tempo2 antes de repetir de novo o proceso
}

```

E agora ti.....

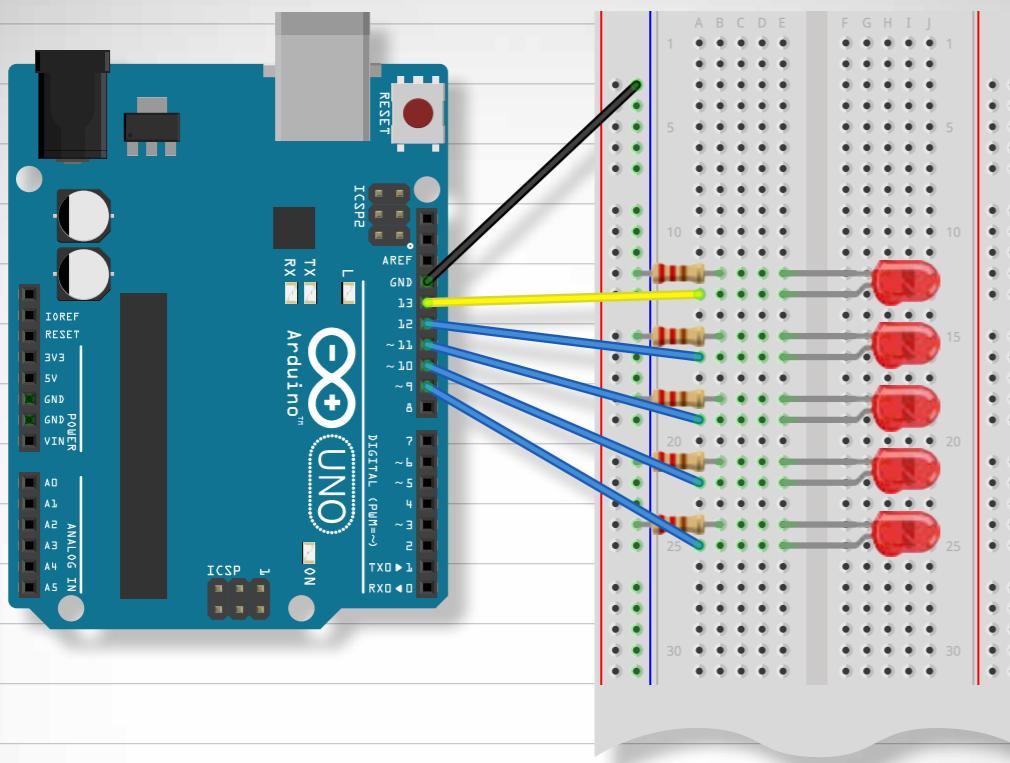
1. Conecta un segundo LED e fai que en cada ciclo o primeiro LED parpadee 6 veces e o segundo LED tres veces.
2. Fai que cada vez que presionamos un pulsador un LED acéndase e apáguese tres veces. Cando o pulsador non está activado o LED permanece apagado.

Exercicio 7.- O coche fantástico

Simularemos o coche fantástico ordenando que se acendan e apáguese unha serie de LEDs un a un de forma consecutiva.

Montaxe

Debemos conectar 5 LEDs coas súas resistencias de protección nos pinos de 9 a 13.

Código

```

// declaración de variables
int tempo = 200; // tempo entre encendido e apagado

// configuración

void setup() {
    for (int n = 9; n <= 13; n++) { // repítese desde o 9 ata o 13 o seguinte:
        pinMode(n, OUTPUT); // configuramos o led como salida
    }
}

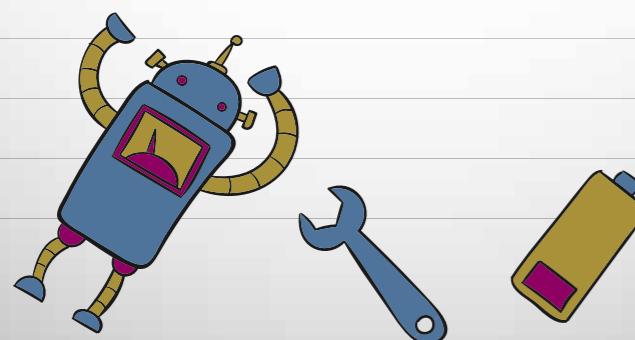
// Programa

void loop() {
    for (int n = 9; n <= 13; n++) { // repítese desde o 9 ata o 13 o encendido e apagado do led
        digitalWrite(n, HIGH);
        delay(tempo);
        digitalWrite(n, LOW);
        delay(tempo);
    }
}

```

E agora ti.....

1. Engade un bucle descendente ao programa anterior de forma que a secuencia prodúzase primeiro nun sentido e despois no outro.
2. Fai que os LEDs váianse acendendo consecutivamente sen apagarse e, despois, que se vaian apagando un a un, no mesmo sentido ou no contrario.
3. Podemos controlar a velocidade da secuencia cun potenciómetro conectado a unha entrada analólica. Utiliza a función map para transformar o rango analóxico (de 0 a 1023) a un rango de tempos (por exemplo de 50 ms a 1000 ms).

Patrocinado por:

Entidades Colaboradoras:

www.amiguslabs.org

